



„SEGÍTŐKÉZ”
LELKISEGÉLY TELEFONSZOLGÁLAT
4024 DEBRECEN, VARGA U. 1.



A debreceni Lelkisegély Telefonszolgálat

A debreceni Lelkisegély Telefonszolgálat 1970-ben alakult, elsőként hazánkban és az akkori "szocialista blokkban".

Az alapító, dr. Szabó Pál főorvos, a Városi Ideggondozó Intézet vezetőjének érdeme a kezdeti nehézségek kiküszöbölése, és a minden új kezdeményezéstől idegenkedő társadalmi vezetők meggyőzése a Szolgálat szükségességéről.

A Szolgálat éjjel-nappal működött kezdetektől fogva. A Szolgálat bázisát az Ideggondozó Intézet adta, ekkoriban rendszeres képzésekről, esetmegbeszélésekről még aligha lehet beszélni.

Dr. Szabó Pál haláláig, 1976-ig volt a Szolgálat irányítója és vezetője. Érdemeihez tartozik még, hogy hamar felvette a kapcsolatot külföldi szakemberekkel, így a megalakulás után nem sokkal az IFOTES-szel is (International Federation Of Telephonic Emergency Services, magyarul: Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Nemzetközi Szövetsége). A Szolgálat így pár évig tagja is volt az IFOTES-nek, de az alapító halála után a kapcsolattal együtt a tagság is megszűnt.

1976 után a Szolgálat elég nehéz körülmények között üzemel tovább: képzési és vezetési hagyományok hiánya, az éjjel-nappali ellátás nehézségei és költözködések, - mind-mind ebben az időszakban jelentkeztek problémaként. 1976 és 1982 között Patakfalviné dr. Csokai Róza vezeti a Szolgálatot, majd dr. Kálmánchey Albert lépett a helyébe, aki már a Szolgálat megalakulása óta tevékenyen részt vett ebben a munkában.

Újra kellett fogalmazni a törekvéseinket, a munkavégzés menetét, az önkéntesek helyét-szerepét ebben a munkában. Dr. Kálmánchey Albert szolgálatvezető így fogalmazta meg ezt, mikor erről az időszakról írt: "Pszichológiai munkavégzés céljából laikusok és nem laikusok önként jelentkezve hozzák kinyilvánított szándékukat és képességüket, hierarchia és merev szabályozók nélküli, úgynevezett informális szervezetet alkotva, s amelyben a cél érdekében megfelelő szakmai irányítás mellett specifikus identitás, a szolgálat ellátására való alkalmasság munkálódik ki. A feladatra való együttes ráhangolódás nagy ereje tartja egyben a csoportot, teremti meg a belső értéknormákat, a Szolgálat sajátos beállítódását, és biztosítja a feladat ellátásához szükséges újra és újra megfelelés belső akarását."¹

Az erőfeszítéseknek köszönhetően 1983. márciusában újjá szerveződött stáb állt fel a munka folytatására. Ekkor közel 30 fő, különböző foglalkozású önkéntes ügyelőnk volt.

Ezekben az években tudatosul, hogy a telefonos munkában szükség van - a Hívók érdekében - háttér-kapcsolatok kialakítására: kórházak, klinikák, orvosi ügyeletek, mentők, nevelési és pszichológiai tanácsadók, szexológiai tanácsadó, gondozóintézetek és egyéb intézmények szakembereivel fokozatosan ki kell alakítani a szakmai kapcsolatot. Megfogalmazódik az az igény is, hogy: "...a Lelkisegély Telefonszolgálat be kíván kapcsolódni a széleskörű prevenciós, egészségmegőrző munkába."² Nagy örömünkre szolgált 1986-ban, hogy Debrecenben volt a Telefonszolgálatok Országos Találkozója, s ekkor alakult meg a Lelkisegély Telefonszolgálatok Országos Munkaszövetsége, a Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetségének az „elődje”.

A 80-as években hamar kialakul a rendszeres stábmunka: - havonta két alkalommal esetmegbeszélés, és szervezeti stábülések formájában. A szolgálatvezető mellett meg kell említenünk dr. Juhász Júlia csoportvezetői tevékenységét. Kettejük összehangolt vezetése alatt alakult ki a stábfoglalkozások működése. Dr. Juhász Júlia távozása után a szupervíziós munkát és az új önkéntesek kiképzését Ferenczi Beáta és Horváth Andrea pszichológusok látták el; majd 1995-től Ferenczi Beáta egyedül végzi ezt a munkát. Ezekben az években, 1994-1995 körül alakul ki az ügyelők kiképzésében egy olyan koncepció, amit ma is követünk. A stáb továbbképzését a szolgálatvezetés mindig fontosnak tartotta. 1995-ben, a megalakulásunk 25. évfordulójának a jubileuma alkalmából abban a megtiszteltetésben volt részünk, hogy megrendezhettük a Lelkisegély Telefonszolgálatok Országos Konferenciáját, közel 250 hazai és külföldi telefonos szakember részvételével.

A régióra jellemző szociális és egészségügyi helyzet (munkanélküliség, válási statisztika, alkoholizmus, drogfogyasztás, stb.) arról tanúskodik, hogy a mentálhigiénés szolgáltatások minden szintjén sokkal hatékonyabb munkára van szükség.

¹ Dr. Kálmánchey Albert előadásának kézirat (Debrecen, 1986. november 21.)

² u.o.



„SEGÍTŐKÉZ”
LELKISEGÉLY TELEFONSZOLGÁLAT
4024 DEBRECEN, VARGA U. 1.



A munkánkat, a hívásokban rejlő problémákat rendszeresen elemezzük. A Szenvedélybetegségek c. folyóiratban közöltünk ilyen irányú elemzéseket,³ tanulmányt.⁴ 2002-ben könyvet jelentettünk a telefonos munkáról, szolgálatunk történetéről, illetve a hívások elemzéséből is készült egy nagy tanulmány.⁵ Az elkövetkezendő években szeretnénk továbbra is publikációkat megjelentetni munkánkról.

Tanulmányok a Lelkisegély Telefonszolgálatok munkájáról:

Buda Béla (1976): *Pszichés hatás és pszichoterápia telefonon át I-II.* IN: *Magyar Pszichológiai Szemle*, 1976/I-II. szám

Buza Domonkos (2004): *A magyar lelki elsősegély telefonszolgálatok* IN: *Addiktológia*, III. évf. 1. szám

Buza Domonkos (szerk.) (2002): *A meghallgatás feltételeiről. Tanulmánygyűjtemény. Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége, Budapest*

Buza Domonkos (2000): *Adatok a MATÁV-területén működő lelki elsősegély telefonszolgálatok 1998-1999. évi forgalmáról;* IN: *Network*, 2000/2-3. szám (76-77.)

Buza Domonkos (1998): *25 éves a budapesti Lelki Elsősegély Telefonszolgálat (ÉLET);* IN: *Végeken*, 1998/1. szám

Buza Domonkos (1992): *A budapesti Lelki Elsősegély Telefonszolgálat adatfelvételi rendszerének vizsgálata;* IN: *Végeken*, 1992/1. szám

Csürke József - Nagy Tímea - Tukorka Gábor (2000): *Változás - ok. A magyar szuicidalitás megjelenése a pécsi S.O.S. Élet Telefonszolgálat hívásainak tükrében az 1995-1999 közötti időszakban;* IN: *Szenvedélybetegségek*, VIII. évf. 2000/4. szám

B. Erdős Márta (2000): *A dialógus nyelvi főszereplői;* IN: *Szenvedélybetegségek*, VIII. évf. 2000/4. szám

Hegedüs Imre dr. (1974): *A budapesti Éjjel-nappali Lelki Elsősegély Telefonszolgálat (ÉLET) - a mentálhigiéné új formája;* IN: *Egészségügyi Felvilágosítás*, 15.

Kálmánchey Albert dr. – Rénes László (szerk.) (2002): *Telefonos lelki segítés. Tanulmánygyűjtemény. Kállai Könyvkiadó, Debrecen*

Kálmánchey Albert dr. (1999): *És ha Mohamed is menne a hegyhez (Gondolatok egy krízisintervenció központ kialakításához Debrecenben);* IN: *Szenvedélybetegségek*, VII. évf. 1999/2. szám

Kálmánchey Albert dr. (1999): *A lelki válságmegelőzés helyzete Debrecenben (A bővítés lehetőségei);* IN: *Network*, 1999/3. szám (72.)

Kézdi Balázs (1976): *A telefon: eszköz és módszer;* IN: *Magyar Pszichológiai Szemle*, 1976/VI. szám

Kézdi Balázs (1995): *Negatív kód; Pannónia Könyvek, Pécs*

³ Kálmánchey Albert dr. (1999): *És ha Mohamed is menne a hegyhez (Gondolatok egy krízisintervenció központ kialakításához Debrecenben);* IN: *Szenvedélybetegségek*, VII. évf. 1999/2. szám

⁴ Rénes László: *A debreceni Lelkisegély Telefonszolgálat hívásaiban megjelenő problémák vizsgálata 1992 és 1995 közötti időszakban,* IN: *Szenvedélybetegségek* (VII. évf. 1999/2.)

⁵ Kálmánchey Albert dr. – Rénes László (szerk.): *Telefonos lelki segítés. Tanulmánygyűjtemény (Kállai Könyvkiadó, Debrecen 2002.)*



„SEGÍTŐKÉZ”
LELKISEGÉLY TELEFONSZOLGÁLAT
4024 DEBRECEN, VARGA U. 1.



Kézdi Balázs (2000): Jel, kontextus: az öngyilkosság diszkurzív elmélete; IN: Szenvedélybetegségek, VIII. évf. 2000/3. szám

Kézdi Balázs (szerk.) (2000): Tele-dialógus. Tanulmányok az öngyilkosság-megelőzés kommunikatív perspektíváiról; Pannónia Könyvek, Pécs

Rénes László (1999): A debreceni Lelkisegély Telefonszolgálat hívásaiban megjelenő problémák vizsgálata 1992 és 1995 közötti időszakban; IN: Szenvedélybetegségek, VII. évf. 1999/2. Szám

Vannesse, Alfred (1993): Hallgatástól a meghallgatásig. Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége, Budapest